

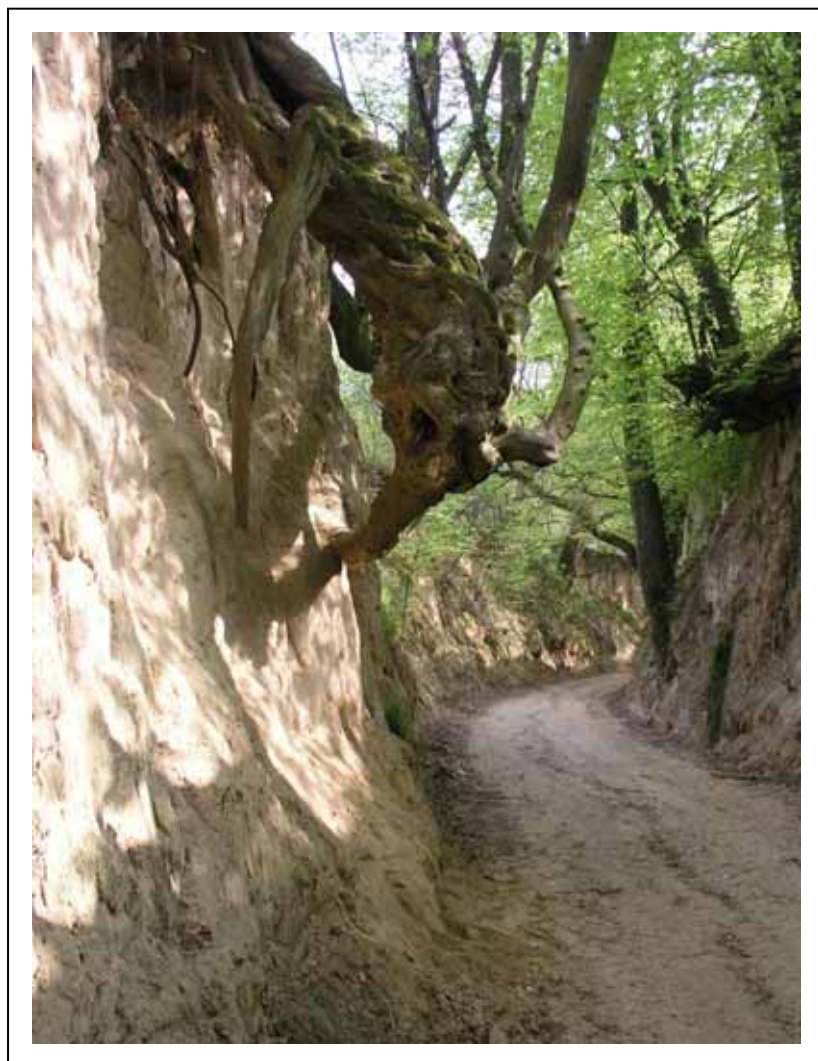
INSPEKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA
WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA

LUBELSKI URZĄD WOJEWÓDZKI
WYDZIAŁ ŚRODOWISKA I ROLNICTWA

URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO
DEPARTAMENT ROZWOJU WSI I OCHRONY ŚRODOWISKA

WOJEWÓDZKI FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ
W LUBLINIE

RAPORT
O STANIE
ŚRODOWISKA
WOJEWÓDZTWA
LUBELSKIEGO
W 2005 ROKU

BIBLIOTEKA MONITORINGU ŚRODOWISKA
LUBLIN 2006

**INSPEKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA
WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA**

**LUBELSKI URZĄD WOJEWÓDZKI
WYDZIAŁ ŚRODOWISKA I ROLNICTWA**

**URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO
DEPARTAMENT ROZWOJU WSI I OCHRONY ŚRODOWISKA**

**WOJEWÓDZKI FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ
W LUBLINIE**

**RAPORT
O STANIE ŚRODOWISKA
WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO
W 2005 ROKU**

**BIBLIOTEKA MONITORINGU ŚRODOWISKA
LUBLIN 2006**

Opracowano przez zespół pracowników pod kierunkiem:

- **Leszka Żelaznego**
Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Lublinie
- **Jana Buczmy**
Dyrektora Wydziału Środowiska i Rolnictwa LUW w Lublinie
- **Zdzisława Strycharza**
Z-cy Dyrektora Wydziału Środowiska i Rolnictwa LUW w Lublinie
- **Wojciecha Piekarczyka**
Prezesa Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie
- **Zygmunta Babkiewicza**
Dyrektora Departamentu Rozwoju Wsi i Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego w Lublinie

Redakcja

- **Mieczysław Burdzicki**
Z-ca Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Lublinie
- **Elżbieta Piebiak** Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie

Zdjęcie na okładce:

"Pomnik przyrody wąwóz drogowy "Korzeniowy Dół" w Kazimierzu Dolnym" fot. Andrzej Pawłowski

W opracowaniu wykorzystano materiały:

- Cementowni „Chełm” S.A. w Chełmie
- Cementowni „Rejowiec” S.A. w Rejowcu Fabrycznym
- Departamentu Rozwoju Wsi i Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego w Lublinie
- Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Lublinie
- Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach
- Państwowego Instytutu Geologicznego w Warszawie
- Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie
- Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Inspektorat w Lublinie
- Stacji Chemiczno-Rolniczej w Lublinie
- Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie
- Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Lublinie
- Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Lublinie
- Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie
- Wydziału Środowiska i Rolnictwa Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie
- Parków Narodowych: Poleskiego i Roztoczańskiego

Raport zamieszczony jest na stronie internetowej WIOŚ Lublin pod adresem www.wios.lublin.pl

ISBN-10 83-7217-279-X

ISBN-13 978-83-7217-279-2

SPIS TREŚCI

I. DZIAŁALNOŚĆ CZŁOWIEKA W ŚRODOWISKU	8
1. EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ DO POWIETRZA	9
1.1. Podstawowe akty prawne	9
1.2. Emisja zanieczyszczeń do powietrza	9
1.3. Realizacja zadań ochrony powietrza przez jednostki organizacyjne w 2005 r.	14
1.4. Podsumowanie	15
2. GOSPODARKA ŚCIEKOWA	16
2.1. Ścieki komunalne	16
2.2. Zrzuty ścieków przemysłowych	17
2.3. Ścieki deszczowe	18
3. ZAOPATRZENIE W WODĘ	19
3.1. Zaopatrzenie w wodę	19
3.2. Zaopatrzenie ludności w wodę do spożycia	23
4. GOSPODARKA SUROWCAMI MINERALNYMI	26
4.1. Surowce podstawowe (energetyczne)	26
4.2. Surowce pospolite	27
4.3. Rekultywacja terenów zdegradowanych działalnością górniczą	29
4.4. Likwidacja zanieczyszczeń środowiska produktami naftowymi	31
4.5. Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	33
5. GOSPODARKA ODPADAMI	35
5.1. Opłata produktowa i programy gospodarki odpadami	35
5.1.1. Odpady opakowaniowe i użytkowe, opłata produktowa	35
5.1.2. Wojewódzka baza danych w zakresie gospodarki odpadami	37
5.1.3. Plany gospodarki odpadami	37
5.1.4. Program usuwania wyrobów zawierających azbest	38
5.2. Odpady przemysłowe	40
5.2.1. Pochodzenie i wytwarzanie odpadów przemysłowych	40
5.2.2. Gospodarowanie odpadami przemysłowymi	43
5.2.3. Odpady niebezpieczne	47
5.3. Odpady komunalne	51
II. JAKOŚĆ PODSTAWOWYCH ELEMENTÓW ŚRODOWISKA	57
1. POWIETRZE	58
1.1 Wstęp	58
1.2 Charakterystyka warunków meteorologicznych	59
1.3 Jakość powietrza - kryterium ochrony zdrowia	63
1.4 Jakość powietrza - kryterium ochrony roślin	80
1.5 Inne wskaźniki oceny jakości powietrza	81
1.6 Pomiary opadu pyłu	82
1.7 Ocena jakości powietrza – końcowa klasyfikacja stref	84
1.8 Podsumowanie	84
1.9 Chemizm opadów atmosferycznych	88
1.10 Promieniowanie elektromagnetyczne	90
2. WODY	92
2.1. Wody powierzchniowe płynące	92
2.1.1. Ocena stanu czystości rzek województwa lubelskiego	92
2.1.2. Ogólna ocena stanu czystości rzek w głównych zlewniach	94
2.1.3. Zmiany jakości wód powierzchniowych dla wybranych wskaźników	111
2.1.4. Monitoring wód powierzchniowych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych	114
2.1.5. Zadania na najbliższą przyszłość	115
2.2. Jeziora	116
2.2.1. Wstęp	116
2.2.2. Jakość wód jezior	116
2.3. Wody podziemne	130

2.3.1. Monitoring wód podziemnych	130
2.3.2. Ocena jakości wód podziemnych w sieci krajowej	136
2.3.3. Ocena jakości wód źródeł.....	138
2.3.4. Ocena wód podziemnych przy składowiskach odpadów	143
2.4. Stan sanitarny kąpielisk.....	146
3. HAŁAS	148
3.1. Uregulowania prawne w zakresie hałasu	148
3.2. Hałas komunikacyjny drogowy	150
3.2.1. Ocena klimatu akustycznego na terenie miast.....	150
3.2.2. Ocena klimatu akustycznego w rejonie dróg krajowych i wojewódzkich	164
3.2.3. Ocena klimatu akustycznego terenów uzdrowiskowych.....	169
3.2.4. Ocena klimatu akustycznego terenów rekreacyjno – wypoczynkowych	169
3.3. Podsumowanie.....	171
4. GLEBY	172
4.1. Zakwaszenie oraz zasobność gleb Lubelszczyzny w przyswajalne formy składników pokarmowych roślin	172
4.2. Monitoring gleb.....	182
5. PRZYRODA	190
5.1. Stan zasobów leśnych	190
5.2. Program rolnośrodowiskowy - instrument ochrony różnorodności biologicznej.....	193
5.2.1. Różnorodność biologiczna w rolnictwie	193
5.2.2. Program rolnośrodowiskowy.....	194
5.3. Roztoczański Park Narodowy – walory przyrodnicze i ochrona	199
5.3.1. Walory przyrody ożywionej Roztoczańskiego Parku Narodowego.....	199
5.3.2. Zadania ochronne realizowane w 2005 r. na obszarze parku – zapobieganie i eliminacja zagrożeń.....	210
5.4. Aktywna ochrona przyrody w Poleskim Parku Narodowym.....	213

III. DZIAŁALNOŚĆ WOJEWÓDZKIEGO INSPEKTORATU OCHRONY ŚRODOWISKA

1. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA	221
1.1. Realizacja wybranych zadań kontrolnych	223
1.1.1. Ograniczenie uciążliwości zakładów z „Listy 80”	223
1.1.2. Wypełnianie wymagań ochrony środowiska przez prowadzących instalacje wymagające pozwolenia zintegrowanego	224
1.1.3. Przestrzeganie wymagań w zakresie postępowania z substancjami zubożającymi warstwę ozonową	225
1.1.4. Przeciwdziałanie nielegalnemu transgranicznemu przemieszczaniu odpadów.....	226
1.1.5. Przestrzeganie przepisów o opakowaniach i odpadach opakowaniowych oraz gospodarowania niektórymi odpadami i uiszczania opłaty produktowej.....	226
1.1.6. Nadzór rynku	227
1.1.7. Dyrektywa azotanowa.....	227
1.1.8. Realizacja obowiązków wynikających z przeciwdziałania poważnym awariom w zakładach o zwiększonym i dużym ryzyku.....	228
1.1.9. Przestrzeganie przepisów o substancjach i preparatach chemicznych, a także o środkach ochrony roślin (śór) w zakresie zagrożeń dla środowiska	229
1.2. Wyniki kontroli w ramach realizacji pozostałych zadań kontrolnych w poszczególnych sektorach środowiska	229
1.2.1. Gospodarka wodno-ściekowa.....	229
1.2.2. Gospodarka odpadami	230
1.2.3. Ochrona powietrza.....	230
1.2.4. Ochrona przed hałasem	231
1.2.5. Promieniowanie elektromagnetyczne	231
1.3. Realizacja zadań w ramach cykli kontrolnych zleconych przez GIOŚ	232
1.4. Stwierdzone naruszenia wymagań ochrony środowiska określonych w Dyrektywach UE	233
1.5. Wydawanie zaświadczeń.....	233
1.6. Działania prowadzone w związku z kierowanymi wnioskami o interwencję.....	234
1.7. Działania pokontrolne	235

2. DZIAŁALNOŚĆ LABORATORYJNA	236
IV. PRZEGLĄD WYBRANYCH PROBLEMÓW	238
1. EMAS – SYSTEM EKOZARZĄDZANIA I AUDYTU	239
2. HANDEL EMISJAMI	242
3. POZWOLENIA ZINTEGROWANE	245
4. OBSZARY SZCZEGÓLNIE NARAŻONE NA ZANIECZYSZCZENIA ZWIĄZKAMI AZOTU ZE ŹRÓDEŁ ROLNICZYCH	248
4.1. Monitoring stanu jakości środowiska	249
4.2. Działalność kontrolna WIOŚ	251
4.3. Podsumowanie	252
5. KRAJOWY PROGRAM OCZYSZCZANIA ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH	253
6. DEMONTAŻ POJAZDÓW WYCOFANYCH Z EKSPLOATACJI	255
7. DZIAŁALNOŚĆ WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W LUBLINIE	257
7.1. Wstęp	257
7.2. Gospodarka finansowa	257
7.3. Działalność funduszu na rzecz pozyskiwania i wykorzystania środków finansowych z Unii Europejskiej oraz innych źródeł finansowania ochrony środowiska naturalnego Lubelszczyzny	262
7.4. Dziedziny finansowania ochrony środowiska	264
7.5. Realizacja w roku 2005 „strategii działania WFOŚiGW w Lublinie w latach 2005-2008”	286
8. OPŁATY ZA KORZYSTANIE ZE ŚRODOWISKA W ŚWIETLE ZNOWELIZOWANEJ USTAWY PRAWO OCHRONY ŚRODOWISKA ORAZ USTAWY ORDYNACJA PODATKOWA	289
8.1. Obowiązek ponoszenia opłat	289
8.2. Stosowanie przepisów ustawy – Ordynacja podatkowa do opłat	291
8.3. Redystrybucja środków	291
8.4. System handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych jako nowe wyzwania dla przedsiębiorców	292
9. POWIĄZANIA TECHNICZNEJ I EKOLOGICZNEJ OCHRONY PRZED POWODZIĄ	294
10. USUWANIE SKUTKÓW POWODZI W 2005 R.	300
11. ADMINISTROWANIE I UTRZYMANIE RZEK	304
12. DZIAŁANIA ORGANÓW PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO W 2004 R. W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA POWAŻNYM AWARIOM PRZEMYSŁOWYM	
12.1. Wstęp	307
12.2. Zakłady dużego i zwiększonego ryzyka na terenie województwa lubelskiego	307
12.3. Działalność organów PSP	307
13. KONKURSY EKOLOGICZNE	311
14. EDUKACJA EKOLOGICZNA	312
SPIS MAP	315

WOJEWÓDZTWO LUBELSKIE W STATYSTYCE

Legenda:

- - - granica państwa
- granica województwa
- granica powiatu
- granica gminy
- powiaty grodzkie
- miasto powiatowe
- stolica województwa

Dane ogólne:

Ludność (tys.)	-	2 185,2
Powierzchnia (km ²)	-	25 114
Liczba miast na prawach powiatu	-	4
Liczba powiatów	-	20
Liczba miast	-	41
Liczba gmin	-	213
Długość sieci wodociągowej (km)	-	17 151,6
Długość sieci kanalizacyjnej (km)	-	3 183,1
Długość dróg (km)	-	17 923
Zarejestrowane samochody (tys. szt.):		
- osobowe	-	605,9
- ciężarowe	-	112,2

Stan i ochrona środowiska

Emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych(w t):		
- pyłowych	-	6 681
- gazowych (bez CO ₂)	-	38 283
Komunalne oczyszczalnie ścieków	-	222
- w tym biologiczne	-	187
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków	-	ok. 50,5%
Ścieki przemysłowe i komunalne(w dm ³)	-	72 415
- w tym oczyszczone	-	70 787
Odpady wytworzone (z wyłączeniem komunalnych) (w tys. Mg)	-	4 072
Odpady komunalne zebrane przez zakłady oczyszczania(w tys. Mg)	-	312,7

Ochrona przyrody

Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona	-	22,8% powierzchni województwa
ogółem (ha)	-	572 276
w tym:		
- rezerваты	-	11 550
- parki krajobrazowe	-	241 184
- obszary chonionego krajobrazu	-	303 679
- pomniki przyrody	-	1 547

Dane statystyczne - Wojewódzki Urząd Statystyczny - stan na dzień 31.12.2004r.